

Hajdú Dezsőné – Kendrella Ágnes Klára

Több szempontú tervezés

Segédanyag a pedagógiai minősítések dokumentációjához

Hajdú Dezsőné – Kendrella Ágnes Klára

TÖBB SZEMPONTÚ TERVEZÉS

Segédanyag a pedagógiai minősítések dokumentációjához

Írta és szerkesztette:
Hajdú Dezsőné – Kendrella Ágnes Klára

© Kiadja a Novum Könyvklub Kft., 2022
www.novumkonyv.hu

HU ISSN 2063-515X
ISBN 978-615-6043-56-6

A kiadó a kiadói jogot fenntartja. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű,
sem annak része semmiféle formában nem sokszorosítható.

A kiadásért felel a Novum Könyvklub ügyvezetője
Anyanyelvi lektor: Gellér Tibor
Borítókép: Tényi Katalin
Tördelés, nyomdai előkészítés: Soós Zsuzsanna

Pannónia Nyomda Kft.
Felelős vezető: Halász Gábor

Tartalom

Előszó	7
Általános minták.....	9
1. Az intézmény rövid bemutatása	10
2. Csoportprofil.....	13
3. Nevelési terv – féléves minta (II. félév)	17
Tematikusterv-minták.....	31
1. Magyarország – tematikus terv	32
2. Az őszi kincsei – tematikus terv	38
3. A tavasz kincsei – tematikus terv	43
Tevékenység-/foglalkozásterv-minta – Ősz	53
1. A külső világ tevékeny megismerése	54
2. Mozgás	57
Tervezetminták – Meseváros.....	63
1. Meseváros – tematikus terv.....	64
2. Meseváros – komplex tevékenységi terv.....	69
3. Meseváros – reflexió.....	74
Tervezetminták – Tél: A kiscsörgő.....	79
1. A kiscsörgő – projektterv.....	80
2. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka – tevékenység-/foglalkozásterv	94
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc – tevékenység-/foglalkozásterv.....	97
4. A mai nap értékelése – reflexió	100
Szociometria – „Postásjáték”.....	103
1. A szociometriai kérdőív kitöltése a „Postásjáték” alapján.....	104
2. Szociometriai mátrix elkészítése	105
3. Szociogram elkészítése.....	106
4. Az eredmények elemzése	107
5. Következtetések, reflexiók, beépítés a nevelési tervbe és az egyéni fejlesztésbe	107
Felhasznált szakirodalom	110

Előszó

Azért döntöttünk könyvünk megírása mellett, mert rohanó világunkban talán tudunk segíteni az óvodapedagógusoknak azzal, hogy mintákat adunk a portfólióíráshoz, a minősítéshez egy-egy témakörhöz kapcsolódóan. Írtunk kötelező és szabadon választható dokumentumokat is, illetve a csoportnapló kötelező dokumentációjának egyes elemeire is tettünk javaslatokat.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 9/B. § szakaszának (6) bekezdése értelmében az Oktatási Hivatal kiadott Útmutatója alapján a minősítésekre vonatkozóan mintadokumentációt adtak ki, amely kiválóan segíti a pedagógusok munkáját a dokumentum írásában. Több olyan internetes portál is van, ahol segítséget kaphat mindenki az egyéni kérdéseire is, viszont fontosnak tartottuk a saját szakmai tapasztalataink megosztását is. Hiszen, mikor saját magának, saját környezetében átteszi valaki az üres nyomtatványokat a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének megfelelően, a helyi sajátosságok nagyban befolyásolják azt az irányt, amely felé elindul.

A teljesség igénye nélkül válogattuk a témaköröket, törekedve viszont az évszakok rendjének megtartására. Számunkra nagyon fontos a hagyományok tisztelete, és hogy ez áthassa egész szakmai munkásságunkat. Minden írásunk a fantázia világára épül, senkit nem nevezünk meg benne.

Az óvodai nevelés kulcsa a pedagógushivatását lelkiismeretesen és eredményesen végző óvodapedagógus. Kecskemét városában tehetséges pedagógusok dolgoznak, kiváló szakmai irányítás mellett. Szakmai munkásságunkat áthatja az itt szerzett szakmai tudás, tapasztalat és tisztelet, a kiváló szakmai vezetés. A pedagógus csodákra képes, és ehhez a csodához szeretnénk hozzájárulni a könyvünkkel.

Válogassatok benne kedvetekre!

*Szeretettel:
Hajdú Dezsőné Katika és Kendrella Ágnes Klára*

Általános minták

- 1. Az intézmény rövid bemutatása*
- 2. Csoportprofil*
- 3. Nevelési terv – féléves minta (II. félév)*

Általános minták

1. Az intézmény rövid bemutatása

- **Intézmény neve:**
- **Intézmény címe:**
- **Intézmény típusa: köznevelési intézmény: óvoda**
- **Intézményünk gyermeklétszáma:**
- **Intézményünk pedagóguslétszáma:**
- **Intézményünk gyermekcsoportjának száma:**
- **Intézményünk sajátos arculata, specialitásai:**

Kiemelt nevelési területeink, értékeink az egészséges életmódra nevelés, a külső világ tevékeny megismerésére nevelés, programjainak, hagyományainak ápolása, fejlesztése, a gyermekek egészség- és környezettudatos magatartásának megalapozása. A környezettudatos magatartás kialakítása/megalapozása szempontjából fontosnak tartjuk a gyerekek figyelmének felhívását az anyagtakarékosságra. Az ivóvíz kincs, annak megbecsülése, a szelektív hulladékgyűjtés fontossága, az újrahasznosítás lehetőségei. Az ehhez kapcsolódó tudástartalmak folyamatos bővítése a mindennapokban még előttünk álló feladat. Másik specialitásunk a magyar néphagyományok megőrzésére nevelés. Nevelőmunkánk során játékos tevékenységekben dolgozzuk fel a jeles napokat. Felhasználjuk a néphagyományok értékközvetítő, komplex személyiségfejlesztő hatását szülőföldünk hagyományainak és ünnepeinek megismertetésére, a haza, a szülőföld tiszteletére, szeretetére nevelésre.

- **A gyermekközösség összetétele, szociokulturális háttérük:**

Óvodánk 90 férőhelyes óvoda, körzetünkben minden gyermeket fel tudunk venni. Hosszú évek óta szívesen választják óvodánkat más városrészben lakó családok is.

Különböző szociokulturális háttérrel rendelkező családok gyermekei járnak hozzánk. A szülők többsége az otthonteremtés nehéz időszakában élő fiatal, vannak jó anyagi körülmények között élő családok is, és akadnak munkanélküliek is.

A szülők iskolai végzettsége eltérő, nagy részük szakmunkás, ill. középfokú végzettségű, de van néhány felsőfokú végzettséggel rendelkező és vállalkozó is. Sajnos előfordul, hogy egyik vagy mindkét szülő alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik.

A gyermekek nagyobb részét teljes családban nevelik. Jelen van azonban a csonka család is, valamint a többgenerációs együttélési forma.

Óvodánkba évről évre több a hátrányos helyzetű gyermek.

■ **Tevékenységhez kapcsolódó infrastruktúra értékelése:**

Az eszköznormának megfelelően mindennel rendelkezünk. A csoportok tárgyi felszereltsége a mozgásfejlesztő eszközök tekintetében kerül majd fejlesztésre a közeljövőben. Minden csoportszoba, így a saját csoportszobám is új bútorzattal rendelkezik. A játékkállományt folyamatosan kell pótolni az amortizáció miatt, pedig így is nagyon vigyázunk rájuk. Óvodánkban az IKT-eszközök fejlesztését tervezzük még pályázati forrásból, minden csoportnak egy tabletet szeretnénk majd a későbbiekben vásárolni, illetve egy új óvodai laptopot hangszórókkal. Óvodánk udvarát most újítottuk fel a nyár folyamán, még nem minden eszköz esett át a műszaki átadáson. Ha ez megtörténik, minden játszóeszköz használható lesz a gyermekek nagy örömeire. Konyhánk és egyéb helyiségeink felszereltsége megfelel a HACCP előírásainak. Összességében jónak ítélem meg óvodánk helyzetét, de folyamatos pályázati lehetőséggel, illetve az eszközök megóvásával lehet a magas színvonalat fenntartani.

■ **Az intézményünk óvodai pedagógiai programjának kiemelt sajátosságai:**

Alapelvünk: A gyermeket megillető jogok és a gyermeki személyiség tiszteletben tartása az egyenlő hozzáférés biztosításával számunkra a legfontosabb. Pedagógiai munkánk során kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléséhez szükséges speciális ismereteket, sajátos törődést biztosítsuk számukra, egymást tiszteletben tartva.

Gyermekképünkben megfogalmaztuk, hogy olyan gyermeket szeretnénk nevelni, aki az ismereteit, tudását fel tudja használni az életben, elfogadó emberré válik, óvja környezetét, tiszteli a szülőföldünk hagyományait.

Óvodaképünkben megfogalmaztuk, számunkra a legfontosabb, hogy minden gyermeknek szeretetteljes, nyugodt, bizalommal teli, derűs légkört teremtsünk meg és tartsunk fent a mindennapokban, amiben biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. A szabad játék elsődlegességét szem előtt tartva szervezzük a napi tevékenységeket, játékba ágyazva. Kiemelt terület számunkra a környezetvédelem és a magyar néphagyományok.

Jövőképünk az, hogy egy olyan gyermekközpontú óvodát működtessünk, ahol olyan értékrendet közvetítünk a családok számára, ami követendő minta lehet.

Legfőbb célunk a gyermeki személyiség kibontakoztatása játékos keretek között a mindennapokban, kreatív gyermeket nevelve. Ünnepeinket a magyarországi hagyományokra építettük, és a jövőben is ezeket szeretnénk tartani. Ünnepeinket a pedagógiai programunk részletesen bemutatja. Külső és belső kapcsolatrendszerünk szintén megjelenik a pedagógiai programunkban, mindenkivel jó, emberi kapcsolatra törekszünk.

Legfőbb feladatunk a változatos, élményt nyújtó tevékenységek biztosítása, óvodapedagógusaink folyamatos szakmai fejlődése.

Azért szeretem ezt az óvodai programot, mert gyermekközpontú, tiszteletre nevel, mégis a pedagógiai szakmai szabadságomat meghagyva ki tudok bontakozni a tevékenységek megvalósítása során. A differenciálás lehetőségeit kihasználva lehetőséget tudok adni minden gyermeknek az egyéni fejlődésre, életkorának és egyéni fejlettségi szintjének megfelelően.

Tevékenység-/foglalkozásterv- minta – Ősz

■ *1. A külső világ tevékeny megismerése*

■ **Az óvodapedagógus neve:**

■ **Csoport:** Vegyes életkorú

■ **Tevékenységi forma:** A külső világ tevékeny megismerése

■ **A tevékenység/foglalkozás időpontja:**

■ **A tevékenység előzménye:**

- Teremdíszítés őszi zöldség- és gyümölcsfigurákkal.
- Hívóképek kihelyezése a csoportszoba falaira.
- Őszi gyümölcstál festése (temperával, ecsettel).
- Beszélgetés a vitamindús gyümölcsökről, zöldségekről.
- Érzékenyítő foglalkozás (látássérült, vak emberek világa).
- Gyógytea főzése, teadélelőttök keksszel.
- Gyümölcsök fogyasztása, ízlelése mindennap.

■ **A tevékenység tartalma/témája:**

I. szint: A fogmosás helyes technikájának elsajátítása, ismeretek szerzése az egészséges táplálkozásról.

Elemek csoportosítása megadott szempontok szerint.

II. szint: A fogmosás helyes technikájának gyakorlása. A fogorvos gyógyító munkája. Az egészséges táplálkozás és az egészséges fogak kapcsolata.

Elemek csoportosítása tulajdonságok szerint.

Játék: Mit veszel észre a nagyméretű fogakon? Nagyméretű fogkefével való játékos fogmosás.

■ **A tevékenység célja:**

A gyermekek eljuttatása olyan ismeretek, tapasztalatok birtokába, melyek segítik őket az egészséges emberi világban való eligazodáshoz. Helyes fogápolás kialakítása, a fogmosás helyes technikájának elősegítése makett segítségével. Egészségtudatos magatartás kialakítása, egészségcentrikus emberré válás elősegítése. A gyermekek szerezzenek ismeretet a helyes fogápolásról. Matematikai tartalmú tapasztalatok alkalmazása az elemek csoportosítása során, a gyermeki játéktevékenységekben.

■ A tevékenység feladatai:

• **Nevelési feladatok:**

- Dicsérettel, biztatással pozitív énkép kialakítása, egyéni bánásmóddal, differenciálással.
- A feladatvállalás és az önbizalom növelése.
- Erkölcsi nevelés az akarati tulajdonságok fejlesztésével.
- Az önálló véleményalkotás elősegítése tudatos pedagógiai helyzetek kialakításával.

• **Didaktikai feladatok:**

- Az egészség témakörében ismereteik rendszerezése megadott szempontok szerint.
- Fogmosás technikájának gyakorlása nagyméretű maketten.
- Rendezés az elemek csoportosítása során feladatadással.

• **Képesség- és készségfejlesztés:**

- Higiénés szokások fejlesztése.
- A gondolkodási műveletek fejlesztése a foglalkozások alatti beszélgetés során.
- A verbális képesség fejlesztése a tapasztalatok megfogalmazásával, összefüggő folyamatos beszéddel.
- Megfigyelőképesség, emlékezet fejlesztése.
- Testséma fejlesztése.
- Számolási képesség fejlesztése.

• **A differenciálás lehetőségei:**

I. Ismerkedjenek meg a fogmosás helyes technikájával.

Ismerjék meg az egészségmegőrzés szokásait (helyes kézmosás, helyes technikájú fogmosás, tisztálkodás, orrfújás).

Elemek csoportosítása megadott szempontok szerint.

II. Próbálják gyakorolni a fogmosás helyes technikáját.

Nevezzék meg az egészségmegőrzés szokásait (helyes kézmosás, helyes technikájú fogmosás, tisztálkodás, orrfújás).

Elemek csoportosítása tulajdonságok szerint.

• **Alkalmazott módszerek, eljárások:**

Beszélgetés, szemléltetés, bemutatás, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés.

• **Eszközök:**

Fogmakett, fogkefemakett, mókusbáb, vatta, kártyák, mozaikképek.

A tevékenység/foglalkozás kidolgozása

A fejlesztőtevékenység felépítése, a foglalkozás menete	A fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
<p>I. A tevékenység feltételeinek megteremtése</p> <p>1. Szervezés Megfelelő hely kialakítása a közös makettel való játékhoz a csoportszobában, a szőnyegen. Szellőztetés, portalanítás. Rendezett játékhelyszínek, rendeltetésszerű játékhasználat a csoportszoba egyéb területein.</p> <p>2. Motiváció Szabad játékidőben biztosítom az orvosi játék eszközeit, kiegészítem egy óriási fogmakettel. Megbeszéljük, hogy ki hogyan mos fogat, és mi a fogmosás helyes technikája. Ha hangoskodnak, figyelemfelhívásként csengetek. Nagyméretű fogmakettel és mókusbábbal motiválok. <i>Gyerekek! Hallottátok? Valaki kopog a szekrényben. Nézzük meg, ki lehet az! Itt van Misi Mókus! Mit hozott nekünk? Egy nagy száját. Gyertek, nézzük meg itt a szőnyegen!"</i></p> <p>II. A tevékenység folyamata</p> <p>Foglalkoztatási forma: mikrocsoportos. A nagy fogmaketten megismerjük a fogmosás helyes technikáját, gyakoroljuk azt.</p> <p>III. Játék: Csínytevő egérke</p> <p>A játék szabálya: Csínytevő egérke összekeverte a kártyákat, hogy mi az egészséges, és mi az, ami nem. <i>„Mindenkinek húzhat egy kártyát. Ha úgy gondoljátok, hogy az egészséges, tegyétek oda, a fogak mellé, ha nem egészséges, akkor a karikába! Ha készek vagytok, jelentkezéssel beszéljünk meg, ki miért tette oda.”</i></p> <p>IV. A tevékenység befejezése</p> <p>Makk Marci: rövid meséje képekben. Puzzle: kirakása az egészség témakörében. Értékelés: A gyermekeket egyénileg értékelem, dicsérem.</p>	<p>A székek és asztalok, valamint játékok olyan jellegű elrendezését követeli meg ez a tevékenység, hogy legyen hely a tevékenységre, mivel nagy makettet fogunk használni a játék során.</p> <p>Módszer: magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés. A külső világ megismerése matematikai tartalommal. A tevékenység megkezdésekor a mókusbáb a nagy fogmakettel motiváló hatású a gyermekek számára.</p> <p>Eszköz: csengő, fogmakett, fogkefemakett, vatta.</p> <p>Módszer: beszélgetés, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés.</p> <p>Előtérbe helyezem a fogmosás mintaszerű bemutatását, a gyermekek értelmi szintjének megfelelő magyarázatot. A helyes fogmosás technikájának gyakorlása során közvetlen segítségnyújtással, hibajavítással segítem a helyes ítéletalkotást, gondolatmenetet a fogmosással kapcsolatos ismeretekkel és élményekkel kapcsolatosan. Érvényesítve az egyéni bánásmód alapelvét, igyekszem mindenkit meghallgatni. A gyermekek a fogmosás megismert helyes technikájának mozgásait gyakorlás útján sajátítják el. A helyes fogmosás mozgásképzete a próbálgatások közben pontosabbá válik, megszilárdul.</p> <p>Módszerek: beszélgetés, magyarázattal kísért bemutatás, segítségnyújtás, gyakorlás, példaadás, ellenőrzés, értékelés.</p> <p>Eszköz: kártyák, karika.</p>